

22130079

FINNISH A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
FINNOIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
FINÉS A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Kirjoita opastettu analyysi jommastakummasta tekstistä. Vastauksesi tulee kohdistua kumpaankiin esitettyyn kysymykseen.

1.

Kun puhelimeni soi syyskuussa 2011 palattuamme *Faustin* esityksestä, oli kulunut kutakuinkin kolme vuosikymmentä edellisestä keskustelustani Sakarias Lieskan kanssa. Se ei estänyt häntä hihkumasta puhelimeen aivan kuin ystävyyskaverimme olisi jatkanut katkeamatta kolmatta luokkaa seuranneen kesän jälkeen. Silloin emme olleet ujouksissamme edes hyvästelleet toisiamme. Tällä välin tapahtuneet äänenmurrokset, uravalinnat, menestykset ja maineet eivät vähääkään hidastaneet hänen purkaustaan, vaan välitön riemu uuden idean keksimisestä ja kyvyttömyys kuunnella vastaväitteitä olivat säilyneet niin leimallisina, ettei omista ajatuksistaan hurmioituneen soittajan tunnistaminen ollut vaikeaa.

– Jaakko, se on mahtava linna, me tehdään se linna, me käytetään ne rahat linnaan ja sä olet mun pääarkkitehti, Jaakko, pääarkkitehti...

Sakarias oli selvästi seurannut minun uraani. Puhuessaan ”niistä rahoista” hän myös oletti, että minä tiesin hänen elämänvaiheensa melko tarkalleen lehdistön ahkeran kirjoittelun perusteella. Olihan valtakunnan ykkösarvoituksena jo puolisen vuotta mietitty, mihin entinen mediamoguli seuraavaksi kiinnittäisi suunnattoman varallisuutensa – sellaisilla omaisuuksilla oli valtava kansantaloudellinen merkitys näin pienessä maassa. Ennen kuin edes ehdin vastata arvelin, että seuraavina vuosina tulisin jatkamaan sivistyneesti aikuisten maailmassa sitä painia, joka oli jäänyt ratkaisematta Sakariaksen kotikartanon elokuisella pihanurmella ennen hänen lähtöään Helsinkiin tulevaisuutensa edellyttämien sivistyslaitosten läheisyyteen.

Ääni puhelimesta oli kiihkeä, hengästynyt kuin astmakohtauksen kourissa, ja ideoita singahteli käsittämättöminä lauseenpätkinä. Jotain oli tänään löytynyt, netistä, ja jotain piti saada heti alulle, kustannuksista ei olisi väliä, kaikki oli selvää, piiruakaan ei saanut muuttaa, hän toteuttaisi vanhan unelman, se olisi kunnianosoitus, se jäisi historiaan, hän jäisi historiaan, tämä olisi vuosien projekti, raha ei olisi ongelma – ei, raha oli ollut hänen elämässään liian suuri ongelma ja nyt siitä päästäisiin. Sakarias alkoi mutisten vuodattaa hämärän filosofista suhdettaan omaisuuteensa ja sitten taas havahtui kärkevään sävyynsä:

– Jaakko, sinäkin olet kohta rikas mies, tule heti tänne, ilmoittaudu alaovella.

Sain katuosoitteen, ja hän löi luurin korvaani. Olin jo riisunut pukuni, vaimoni Anu oli puhelun aikana pujahtanut vuoteeseen, tuolloin yksitoistavuotias poikani Juha linnoittautunut huoneeseensa netin ääreen ja minulla olisi ollut kiinnostava romaani odottamassa. Kuka tahansa asiakas ei olisi saanut minua liikkeelle näin erikoisella tilauksella, mutta Sakariaksen omaisuus, joka julkisuudessa oli arvioitu kolmeentoista miljardiin euroon, antoi selkärankaa soittaa iltakymmeneltä muinoin unohdetulle kaverille. Sitä paitsi, olinhan monesti maininnut sopivassa seurassa, että Sakarias Lieska oli vanha lapsuudenystäväni, vaikka ystävydestä ei ollut jäljellä enää pienintäkään viitettä. Tämä tapaaminen korjaisi omaatuntoani vaivanneen pienen epärehellisyys ja antaisi jatkossakin katetta tuolle kuin sattumalta lipsautetulle tiedolle.

Soitin taksin, sillä olin jo ottanut pari yömyssyä, ja valitsin itselleni rennot merkkifarkut ja kashmir-villapaidan sekä uuden, vyötäröpituisen nahkatakkin, jonka olin juuri ostanut Pariisista. Arvelin tarpeelliseksi osoittaa pukeutumisella paitsi taloudellista riippumattomuutta myös epävirallista kellonaikaa sekä luottavaa toverillisuutta väliin jääneistä vuosista huolimatta.

Antti Jaatinen, *Lumikuningas ja muita kertomuksia* (2011)

- (a) Millaisiksi kirjailija kuvaa novellinsa katkelman päähenkilöt ja heidän suhteensa?
- (b) Millä keinoin katkelman konteksti on luotu?

2.

Aaltojen lasinvihreät laitumet

Aaltojen lasinvihreät laitumet
minä täällä
kuin viettäisin talvea
aika nukahtanut
5 syliin kuin lapsi
en pääse liikkumaan
en lähtemään täältä
aallot meri ystävät
liittoni lopullinen varma
10 minulta vietiin maa
jäivät veneet ja laivat
ja yhä yksinäisemmät
 rannat
on kuin olisin syntynyt saareen
15 kadottanut ajan tuntuman
 kokonaan
sanon ystäville:
Tulkaa, minulla on viisi kalaa ja leipää
juhlitaan elämää ja kuolemaa
20 suurinta hulluutta
aika rientää, kiiruhtakaa!

Tyyne Saastamoinen, *Tehän tiedätte ajan* (1994)

- (a) Miten runon kuvasto tukee sen sisältöä?
- (b) Millaisia tunteita runo herättää lukijassa?
-